

FöretagarFörbundet

Svenska folket säger "Nej" till TV-licens på jobbdatorer

mars 2009

TV-licens på jobbdatorer

- Berättelsen om en dålig idé

Vad handlar det här om?

Under februari har vi i fackpressen kunnat läsa att Radiotjänst leker med tanken att ta ut TV-licens för alla datorer. Vi tycker att det är en dålig idé, och enligt den SIFO-undersökning vi beställt håller svenska folket med. Bara en dryg femtedel av svenskarna anser att det är rimligt att företag ska betala TV-licens för alla datorer med internetuppkoppling.

För det gäller verkligen alla datorer, även de datorer som står på kontor och knappast används för att titta på Melodifestivalen eller På Spåret. Det är dock inte konstigt att Radiotjänst gillar tanken. Om de runt 500 000 extra företagslicenser Radiotjänst räknar med blir verklighet ger det ungefär en halv miljard i extra intäkter. För företag med många datorer blir det extra dyrt. Det krävs heller inte någon ny lag för att införa avgiften. Det räcker med att SvT börjar sända via Internet. Och det är på gång.

Enligt Computer Sweden inser samtidigt Radiotjänst att det inte är riktigt rimligt att lägga licens på alla jobbdatorer.

“Visst kan jag se det orimliga i att apparatur som inte är avsedd att användas för tv-tittande blir licenspliktig”, säger Anna Pettersson, vd på Radiotjänst, i en intervju Computer Sweden.

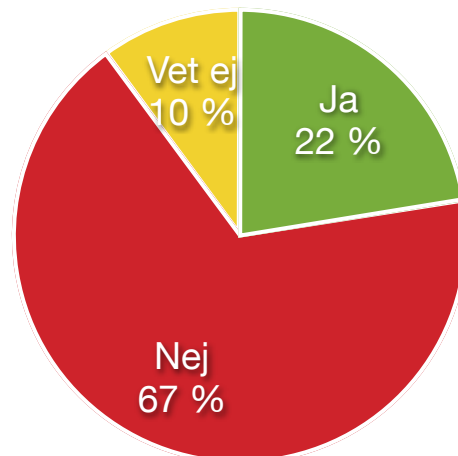
Hon förklarar också i samma intervju att “Vi måste ha en dialog med företagen” om avgiften. Det tycker vi är utmärkt. Vi hoppas att den här rapporten ska vara startskottet i just en sådan dialog.

Vad tycker svenska folket?

Vårt ställningstagande mot en licensbeläggning har brett stöd. FöretagarFörbundet lät under vecka tio SIFO genomföra en undersökning bland 1000 slumpmässigt utvalda svenskar. Vi ställde frågan “*Tycker du att företag ska betala TV-licens för alla datorer med internetuppkoppling eller tycker du inte det?*”.

Bara 22 procent av de tillfrågade ansåg att företagsdatorer med internet ska licensbeläggas. Hela 67 procent svarade “nej”, och 10 procent var osäkra.

Även utanför småföretagsorganisationerna är alltså stödet för en licensbeläggning mycket litet.

Svenska folket om TV-licens på företagsdatorer.

Källa: 1000 personer slumpmässigt tillfrågade via telefonintervju, undersökningen utförd av SIFO under v. 10.

Avgiften klubbas i vår

Det är ganska bråttom att få igång dialogen. En viktig faktor är den proposition om public service som Regeringen väntas komma med nu i vår. Därför är också den utredning om public-serviceföretagens framtid som kom i somras viktig. Vi återkommer till den senare.

Kommer företagsdatorer att användas som TV-apparater?

Programutbudet i public service riktar sig nästan helt till privatpersoner. Utbudet domineras dessutom av nyheter, sport och underhållning. Nyheterna kan ha visst värde för företag, men i praktiken lägger public-service nyheter till litet värde i ett tidevarv av gratis och minutuppdaterade nyheter från tidningar och privata radio- och TV-stationer.

Det betyder inte att företagare ska kunna smita från att betala avgiften till public service (förutsatt att vi fortsätter att ha public service i Sverige). Men det betyder att de ska betala som privatpersoner, och att det inte är samhällsekonomiskt vettigt att ta ut avgifter för public service från företag. Möjligen kan det vara rimligt att caféer och restauranger får betala för att de visar TV-program i sin lokal. Men de ska inte behöva betala bara för att de har en dator till bokföringen på kontoret.

Genomsnittlige företagaren för upptagen för att slötitta på kontoret

Just småföretagare är dessutom den kategori människor som är kanske minst benägen att slötitta på SvT under arbetstid. Enligt den officiella statistiken över arbetstid från arbetskraftsundersökningen arbetar den genomsnittlige företagaren redan cirka nio timmar mer i veckan jämfört med den som har en fast anställning.

Det är därför inte särskilt troligt att småföretagarna kommer att börja dryga ut sin arbetstid ytterligare med slötittande vid datorn.

Några tusen kronor - kaffepengar?

Spelar det då någon roll om småföretagen får betala några tusen extra kronor om året till public service? Vi tycker det. Av rena principskäl tycker vi att det är dåligt om småföretagarna tvingas betala extra för något som de redan betalat en gång för. Dessutom är det aldrig lyckat att tillåta att staten (eller statligt kontrollerade företag) får smyghöja avgifter till höger och vänster. Vem vet vilka som får för sig något härnäst?

Principer

Vilken princip tycker vi då ska gälla för avgiften till public service, om en sådan ska tas ut? Vi tänker inte ge oss in på en debatt om public serviceföretagens vara eller icke vara. Det känns lite utanför vårt kärnområde. Men det är rimligt att vi kommer med ett eget konstruktivt förslag till hur avgifterna ska tas ut på ett rimligt sätt.

Den enda anledningen till att koppla avgiften till en mottagare är att avgiften ska vara kopplad till användning. Den som tittar betalar, och den som inte tittar betalar inte. Det känns naturligt rättvist.

Samtidigt går rättfärdigandet av public service i regel ut på att det *inte* spelar någon roll om du tittar eller inte för din nytta av public service. Systemet förklaras med en social nytta, inte med att den som använder en tjänst också ska betala. Så här formulerar public serviceutredningen saken:

“Jag anser att eftersom public service-verksamheten är till nytta för alla, även för dem som faktiskt inte tittar eller lyssnar på public service, så ska också alla med möjligheten att ta del av TV-program vara med och betala.”

Men är inte det här ett lite självmotsägande resonemang? Enligt utredningen är public service *“till nytta för alla, även för dem som faktiskt inte tittar eller lyssnar på public service”*. Men om nyttan med public service sprids till även de som inte använder public service, varför betyder det att bara de *“med möjligheten att ta del av TV-program”* ska betala? Rimligtvis sprids den sortens fördelar som public service påstås ge (bättre nationell sammanhållning? en bättre utbildad befolkning? en “oberoende” medieröst?) även till dem som inte tittar på TV alls.

Valfriheten som försvann

Innan lagstiftningen ändrades så att det blev möjligt att kräva avgifter för både mobiltelefoner och datorer fanns det ändå en poäng med att ha en licens på TV-apparater. Den som inte tyckte att public service var bra kunde alltid helt enkelt avstå från en TV. Inte så många utnyttjade möjligheten, men det fanns i varje fall en teoretisk valmöjlighet för den som av princip eller på grund av en tunn plånbok inte ville betala.

Men med den nya lagstiftningen försvinner det argumentet. De människor som varken har mobil eller dator kan snart räknas på ena handens fingrar.

FöretagarFörbundets förslag

Vi föreslår därför att vi gör lagstiftningen TV-inriktad igen, så att det inte går att kräva avgifter för mobiltelefoner och kontorsdatorer. Web-tv kommer vara ganska marginellt rätt länge framöver, och att ha lite valfrihet kvar i systemet ser ju i varje fall bra ut. Dessutom ges den som har det dåligt ekonomiskt åtminstone möjligheten att spara några tusen om året genom att avstå från TV.

Om det inte går bör vi slå fast att om vi ska ha public service, då ska alla ska betala för den. Vi vill samtidigt inte "lägga avgiften på skatten", som ofta föreslås. Enligt vår erfarenhet blir saker som klumpas in i källskatten snabbt osynliga för skattebetalaren. Vi vill att det ska synas vad public service kostar, så att alla lätt kan bedöma om fördelarna med public service överväger nackdelarna. För att använda ett slitet uttryck är det lite av en demokratifråga.

Vårt alternativa förslag är därför att alla privatpersoner, företagare och anställda, helt enkelt får ett inbetalningskort en gång om året, som de måste betala. På så sätt är alla med och betalar, och det är inte nödvändigt att hålla reda på vilken elektronisk pryl som används till vad.

FöretagarFörbundet

Källor:

Computer Sweden, "Företagen ska betala TV-licens"

<http://www.idg.se/2.1085/1.210273/foretagen-ska-betala-tv-licens>

Computer Sweden: "Avgiftstak utreds"

<http://www.idg.se/2.1085/1.210277/avgiftstak-utreds>

"Kontinuitet och förändring - Betänkande av Public service-utredningen", (2008)

SIFO, mars 2009 (Se Appendix)

Appendix: Undersökningsdata

Undersökningsresultat: Telefonintervjuer 03 - 09 Mar 2009 - Sammantagna resultat (%)

	Totalt	Man	Kvinna
Antal intervjuer	1000	460	540
Vägt bastal	1000	496	504
Ja	22	21	24
Nej	67	72+	63-
Tveksam, vet ej	10	7-	13+
Totalt	100	100	100

Undersökningsresultat: Telefonintervjuer 03 - 09 Mar 2009 - Resultat uppdelade efter ålder (%)

	15-29 år	30-49 år	50-64 år	65- år
Antal intervjuer	117	333	278	272
Vägt bastal	225	327	239	208
Ja	27	13-	25	30+
Nej	68	81+	64	49-
Tveksam, vet ej	5	5-	11	22+
Totalt	100	100	100	100

Män: Undersökningsresultat: Telefonintervjuer 03 - 09 Mar 2009 - Resultat uppdelade efter kön och ålder (%)

	15-29 år	30-49 år	50-64 år	65- år
Antal intervjuer	62	153	128	117
Vägt bastal	118	166	121	91
Ja	29	12-	21	28
Nej	67	86+	70	57-
Tveksam, vet ej	4	2-	8	16+
Totalt	100	100	100	100

Kvinnor: Undersökningsresultat: Telefonintervjuer 03 - 09 Mar 2009 - Resultat uppdelade efter kön och ålder (%)

	15-29 år	30-49 år	50-64 år	65- år
Antal intervjuer	55	180	150	155
Vägt bastal	108	161	118	117
Ja	25	15-	28	31+
Nej	69	76+	58	42-
Tveksam, vet ej	6	9-	13	27+
Totalt	100	100	100	100